

SPRAWOZDANIA

I KONGRES MIKOLOGICZNY W EXETER 7—16. IX. 1971

Na XI Kongresie Botanicznym w Seattle (USA) uchwalono zorganizowanie przez mikologów własnego specjalistycznego zjazdu. W myśl tego postanowienia zwołano w okresie 7—16 września 1971 roku w Exeter (Anglia) I Międzynarodowy Kongres Mikologiczny. Celem jego było umożliwienie mikologom wymiany informacji naukowej ze wszystkich dziedzin, w których przedmiotem badań, głównym lub pośrednimi są grzyby. Kongres spotkał się z ogromnym zainteresowaniem specjalistów z całego świata. Przybyło nań około 1000 osób reprezentujących około 40 krajów; przedstawiciele krajów socjalistycznych było 11 (w tym z Polski 3 uczestników).

Dzięki takiemu zjazdowi oraz wielkiej liczbie zgłoszonych referatów uwydatniły się ośrodki naukowe szczególnie zainteresowane dziedziną badań nad grzybami lub też przodujące w zakresie mikologii; są one zgrupowane w krajach anglosaskich (USA, Kanada, W. Brytania), a w nieco mniejszym stopniu w NRF i Francji; z krajów azjatyckich na czoło wysunęły się dwa państwa, India i Japonia.

Prawie wszyscy uczestnicy zostali zakwaterowani w domach studenckich pięknego, nowoczesnego uniwersytetu, który ponadto oddał do dyspozycji Kongresu mnóstwo pomieszczeń na obrady, spotkania, konferencje, wystawy itp.

Organizacja Kongresu była nadzwyczaj sprawna. Aparatura nigdy nie zawodziła. Gospodarze nie tylko czuwali nad terminowym przebiegiem posiedzeń, ale opiekowali się uczestnikami nawet w ich tymczasowych „home”. Goście mieli czas zarezerwowany na „cup of tea”, na błyskawiczny posiłek samoobsługowy, na obiad, mogli spacerować po rozległym parku, czego zresztą nie zdążyli wykorzystywać. Kongres ten miał jednak pewien minus nieodłącznie związany z tak wielkimi zgromadzeniami: trudno było spotkać się, a bardzo łatwo zgubić w licznych budynkach i salach różnych Wydziałów, w których odbywały się wszystkie posiedzenia. Szczegółowe programy z planami uczelni i sal oraz co dzień wydawany biuletyn umożliwiały orientację.

Pierwsze plenarne posiedzenie otworzył dr F. J. Llewellyn, prorektor Uniwersytetu w Exeter, a pierwszy naukowy referat *Postęp w mikologii* wygłosił prof. dr C. T. Ingold, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego.

Cztery następne posiedzenia plenarne z długimi referatami ogólnymi poświęcono ekonomicznemu znaczeniu grzybów oraz fizjologii tych organizmów. Pozostałe referaty wygłoszono na 7 sekcjach. Ponadto ogromną liczbę referatów umieszczono w programie posiedzeń specjalnych zaplanowanych pod kątem węższych zagadnień. Późnym wieczorem odbywały się jeszcze pokazy przezroczy oraz przeglądy filmów naukowych (dominowała tematyka związana z *Phycomycetes*). Przy tak pomyślanym bardzo bogatym programie — ku wielkiemu żalowi wielu mikologów — można było uczestniczyć tylko w drobnej części Kongresu.

Sekcję (I) struktury i morfogenezy poświęcono czterem zagadnieniom, jedno — analizie septy lub aparatu pory septowej u *Sordaria*, drożdży, *Hyphomycetes*, *Ustilaginales*, *Schizophyllum* i *Uredinales*; na czterech zajmowano się morfogenezą strzępek (np. *Armillaria*) nieraz w aspekcie biochemicznym (np. u *Phytophthora*, *Neurospora*, *Aspergillus*) oraz ultrastrukturą i rozmnażaniem głównie grzybów wodnych (*Oomycetes*); dwa posiedzenia przeznaczono na referaty o rozmaitych aspektach (fizjologicznym, bioche-

micznym, morfogenetycznym, taksonomicznym), ale dotyczące „drożdżoidalnego” stadium u grzybów.

Sekcja (II) cytologii i genetyki była poświęcona aż sześciu zagadnieniom. Zjawiska specjacji u grzybów rozważano na przykładach *Coprinus* i *Podospora*, niektórych *Ascomycetes* oraz pasożytów bezwzględnych. Genetycznej kontroli w morfogenezie grzybów (na ogół pospolitych, jak: *Phytophthora*, *Schizophyllum*, *Aspergillus*, *Chaetomium*), eksperymentem nad selekcją grzybów (głównie *Neurospora*), genetycznej kontroli procesu pliciowego (*Schizophyllum*, *Agaricus bisporus*, *Podospora*, *Saccharomyces*) oraz somatycznej mitozie poświęcono 29 referatów. Na jednym z posiedzeń wyświetlono zakończony dyskusją cykl filmów obrazujących ultrastrukturę komórek grzybów, migrację i podziały jąder oraz tworzenie się protoplastów.

Sekcja (III) taksonomii zaprezentowała się bardzo interesująco. Najwięcej referatów (wygłoszonych przez czołowych mikologów świata, jak np. H. B. Ellis, K. Tubaki, W. B. Kendrick, S. J. Hughes i in., wśród których znalazł się również przedstawiciel Polonii kanadyjskiej, K. A. Pirożyński) dotyczyło współzależności pomiędzy stadium doskonałym grzybów a niedoskonałym. Kryteria i klasyfikacja *Holobasidiomycetes*, forma zarodników lub struktura ich ściany (*Ramaria*, *Inocybe*, *Uredinales*, *Caliciales*) oraz struktura worka w systematyce *Disco-* i *Pyrenomycetes* (świetne zdjęcia z pod mikroskopu elektronowego) była przedmiotem obrad trzech posiedzeń. Na jednym z nich ponadto dyskutowano zagadnienie naturalności dwuwiciowych przedstawicieli *Phycomycetes* (*Thraustochytriaceae*).

Sekcja (IV) fizjologii i biochemii była nie mniej bogata. Tematyka jej dotyczyła wpływu światła na grzyby (głównie *Phycomycetes*), hormonów, transportu substancji, termofilii i psychrofilii oraz biologii *Myxomycetes* i *Acrasiomycetes*.

Sekcja (V) mikologii przemysłowej i stosowanej skupiła również wiele interesujących referatów. Tutaj znalazło się wiele noszących charakter fitopatologicznych (kontrola patogenów grzybowych w rolnictwie i ogrodnictwie); inne dotyczyły mikroorganizmów w silosach, grzybów na ziarnie jęczmienia oraz niszczących wełnę, będących przyczyną korozji metali, powodujących rozkład drewna, zasiedlających drewno, powodujących różne typy fermentacji. Zajmowano się również środkami przeciwgrzybowymi, toksynami i wtórnymi metabolitami grzybów, patogenami zwierząt, a także znaczeniem badań nad grzybami w żywności i ewentualnością powstawania raka. Dwa posiedzenia poświęcono roli grzybów w zanieczyszczonych wodach oraz aeromikologii stosowanej. Mimo równoległe odbywającego się Kongresu Pieczarkarskiego w Londynie na tej sekcji poświęcono wiele czasu zagadnieniom uprawy pieczarek i kilku innych gatunków grzybów z uzupełniającymi referaty pięknymi filmami dotyczącymi ich produkcji.

Sekcja (VI) ekologii obradowała głównie nad ekologią grzybów wodnych (przede wszystkim *Phycomycetes*), słodkowodnych i morskich, tropikalnych, żyjących na drewnie w gorących źródłach. Na innych posiedzeniach zajmowano się zasiedlaniem przez grzyby ściółki dębowej i sosnowej oraz szczątków organicznych pochodzenia roślinnego; poruszano zagadnienia sukcesji grzybów saprofitycznych, porostów jako wskaźników zanieczyszczenia powietrza, a także aeromikologii. Dwa posiedzenia poświęcono zagadnieniom geografii grzybów wraz z ich kartografią.

Sekcja (VII) symbiozy i patogeniczności była poświęcona głównie zagadnieniom biologii grzybów symbiotycznych i pasożytów obligatorycznych i związaną z tym gospodarką węglem, gospodarką substancjami nieorganicznymi, mikoryzą, zjawiskiem infekcji i jej ogniskami, w mniejszym zaś stopniu — genetycznym podstawom adaptacji grzybów pasożytniczych. Dosyć dużo referatów dotyczyło również grzybów entomogenicznych i tzw. drapieżnych, a także wirusów grzybów.

Poza posiedzeniami w wymienionych sekcjach odbywały się liczne zaprogramowane spotkania specjalistyczne poświęcone określonym zagadnieniom z dziedziny mikologii, jak: taksonomia owocnikowych podstawczaków, mikologiczna nomenklatura, rozwój *Oomycetes* w świetle badań cytologicznych, ontogeneza konidium, grzyby mączniakowe, powstawanie owocników grzybów wyższych, uwalnianie zarodników, kolekcje kultur, więzi biocenotyczne, zielniki i ich organizacja, nauczanie mikologii itd. Jedno popołudnie poświęcono spotkaniom i indywidualnej wymianie informacji podczas ogromnej wystawy (około 100 wystawców) materiałów dokumentacyjnych w postaci fotografii, rysunków, wykresów, ekspozatów martwych i żywych. Imponującą wystawę zorganizowało Brytyjskie Towarzystwo Lichenologiczne, Mikologiczne oraz Mikopatologiczne, które wieczorem przyjęły uczestników Kongresu lampką wina. Podobne przyjęcie, lecz o charakterze oficjalnym, zostało przygotowane przez władze miasta Exeter oraz jego uniwersytetu.

Z okazji Kongresu uniwersytecka księgarnia wyeksponowała wiele najnowszych dzieł specjalistycz-

nych, a Towarzystwa naukowe oraz Commonwealth Mycological Institute zorganizowały wystawę i sprzedaż swoich publikacji.

Uczestnicy Kongresu zgodnie powołali do życia Międzynarodowe Towarzystwo Mikologiczne (International Mycological Association), IMA, a na jego przewodniczącego wybrano C. J. Alexopoulosa (USA); nowo powstałe Towarzystwo ma wejść w skład IUBS jako sekcja Mikologiczna Oddziału Botanicznego. Członkami Towarzystwa mogą być nie tylko osoby prywatne, ale również towarzystwa lub ich sekcje o odpowiednim profilu zainteresowań. Dalszymi sprawami organizacyjnymi, zarejestrowaniem Towarzystwa, dopracowaniem statutu, ustaleniem wysokości składki a także organizacją następnego Kongresu ma zająć się nowo wybrany Zarząd. Ani miejsce, ani termin przyszłego Kongresu nie zostały ustalone; Zarząd ma podać je do ogólnej wiadomości w odpowiednim czasie. Przy nowo powstałym Towarzystwie powołano już stały Komitet do spraw związanych z nomenklaturą grzybów.

Na zakończenie Kongresu plenarne zgromadzenie uchwaliło rezolucję następującej treści:

„Pierwszy Międzynarodowy Kongres Mikologiczny wykazał wzrastające znaczenie mikologii dla ochrony zdrowia człowieka, np. w związku z chorobami roślin, zwierząt i człowieka powodowanymi przez grzyby, produkcją żywności, odtruwaniem związków organicznych, równowagą ekosystemów itp.

W związku z przewidywanymi w przyszłości wymaganiami Kongres zwraca się do rządów różnych państw o udzielanie pomocy w zakresie badań mikologicznych podstawowych i stosowanych. W tym celu należałoby prowadzić na wszystkich szczeblach szkolenie w zakresie mikologii oraz popierać rozwój prac naukowych w tej dziedzinie”.

Alina Skirgiełło

